

Δημοκρατική Πανεπιστημονική Κίνηση (ΔΗΠΑΚ) ΑΠΘ

Στο ΑΠΘ, πόσο ασφαλείς είναι οι υποδομές και επομένως οι ζωές μας;

Η ανείπωτη τραγωδία στον σιδηρόδρομο στις 28-2-2023 κατέδειξε με τον πλέον τραγικό τρόπο τις εγκληματικές ευθύνες όλων των κυβερνήσεων, που αντιμετωπίζουν τις ζωές μας, την ασφάλεια και τις υποδομές, ως «κόστος» έναντι του «οφέλους» του «επενδυτή». Το προδιαγεγραμμένο έγκλημα («θυσία» κατά την ανερυθρίαστη πρωθυπουργική εκφορά και «ευκαιρία»!) στα Τέμπη αποτελεί μια ακόμη κορύφωση σε ένα κρεσέντο απαξίωσης και ξεπουλήματος κάθε δημόσιας υποδομής, στις μεταφορές («τυφλά» συγκοινωνιακά μέσα, αυτοαναφλεγόμενα αστικά και υπεραστικά ΜΜΜ, ασυντήρητες γέφυρες και σήραγγες, συχνά σιδηροδρομικά δυστυχήματα, υποστελεχωμένα αεροδρόμια με απαρχαιωμένο εξοπλισμό, ανασφαλή λιμάνια και ακτοπλοΐα), στην υγεία (νοσοκομεία σε κατάρρευση και σε «πρόγραμμα» ιδιωτικοποίησης), στην παιδεία (ανεπαρκείς και επικίνδυνες κτιριακές υποδομές σε όλες τις βαθμίδες), τις υπηρεσίες και την παραγωγή (με τους εκατοντάδες νεκρούς και τραυματίες στα λεγόμενα εργατικά «ατυχήματα»), στο περιβάλλον (περιβαλλοντοκτόνοι νόμοι) και στα δημόσια αγαθά (ιδιωτικοποίηση του νερού), προς όφελος του υπερκέρδους των επιχειρηματικών ομίλων. Από την άλλη, οι εργαζόμενοι με τα σωματεία τους προειδοποιούν, όπως χρόνια τώρα, έναντι της έκθεσης σε κίνδυνο της ανθρώπινης ζωής.

Φοιτητές που πέφτουν και κινδυνεύουν να πέσουν από τα παράθυρα γιατί δεν επαρκούν οι αίθουσες (βλ. Νομική ΑΠΘ), πλάκες και ταβάνια που καταρρέουν σε αίθουσες διδασκαλίας και κυλικεία (βλ. Κτηνιατρική και Πολυτεχνική ΑΠΘ, ΤΕΦΑΑ ΕΚΠΑ, κ.ά), επικίνδυνες φοιτητικές εστίες σε όλη την επικράτεια, δεν είναι «η κακιά η ώρα», ούτε «ανθρώπινο λάθος». Έχουν αιτίες και ενόχους, διαχρονικά, καθώς επί δεκαετίες οι υποδομές παραμένουν ανεπαρκείς, ασυντήρητες, και χωρίς τις αναγκαίες επεμβάσεις, σε αντίθεση με την αυτονόητη πολιτική πρόληψης για την ασφαλή λειτουργία τους! Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΗ.ΠΑ.Κ θέτει το άμεσης προτεραιότητας ζήτημα που σχετίζεται με την αντισεισμική προστασία και θωράκιση στο ΑΠΘ, ξεκινώντας από τα πορίσματα και τις προτάσεις προσεισμικών ελέγχων Α΄ και Β΄ Φάσης, που πραγματοποιήθηκαν το 2003 – 2004 σε όλο το κτιριακό απόθεμα του Α.Π.Θ.

Το 2003, δηλ. πριν από 20 χρόνια, ομάδα εξειδικευμένων συναδέλφων του Τ.Π.Μ. του Α.Π.Θ., στο πλαίσιο προγράμματος της Π.Κ.Μ., προέβη σε «ταχύ οπτικό» προσεισμικό έλεγχο όλων των κτιρίων του Α.Π.Θ., με σκοπό την κατάταξή τους (Α΄ Φάση) για τον αναγκαίο και εστιασμένο δευτεροβάθμιο έλεγχο (Β΄ Φάση). Για όλα τα 204 πανεπιστημιακά κτίρια, με επιφάνεια περίπου 332.000 m², υπολογίστηκε η «Δομική Βαθμολογία», που είναι συνάρτηση βαριάς βλάβης ή κατάρρευσης. Στα βασικά συμπεράσματα της έκθεσης περιλαμβάνονται συνοπτικά σχεδόν αυτούσια τα ακόλουθα:

- Η κτιριακή υποδομή του Α.Π.Θ. αναπτύχθηκε μεταπολεμικά, με τα προ του 1950 κτίρια στο 2.5% του συνόλου. Ορισμένα συγκροτήματα είναι μεγάλης, σταθμισμένης ως προς το εμβαδόν, μέσης ηλικίας, όπως η Φιλοσοφική (μέσο έτος κατασκευής 1950) και η Γεωπονοδασολογική Σχολή (μέσο έτος 1951). Σε σημαντικό ποσοστό (16%) των πανεπιστημιακών κτιρίων έγιναν προσθήκες καθ' ύψος, γεγονός που αντικατοπτρίζει τις διαχρονικές πιεστικές ανάγκες εξεύρεσης χώρων. Το φαινόμενο αυτό ίσχυε και ισχύει ως ένα βαθμό και στα νοσοκομειακά κτίρια της πόλης. Από άποψη σπουδαιότητας, όπως αυτή ορίζεται στον αντισεισμικό κανονισμό, διαχρονικά το 94% περίπου των κτιρίων ανήκουν στην υψηλή κατηγορία Σ3 (Σ1-Σ4) της πολυπληθούς εκπαίδευσης. Το 68% των κτιρίων εξυπηρετεί περισσότερους από 100 χρήστες, καθώς στα πανεπιστημιακά κτίρια γίνεται εντατική χρήση.
- Σε ό,τι αφορά στην κατάταξη του κτιριακού αποθέματος κατά την Α΄ Φάση το 2003, με βάση ελληνικά και διεθνή επιστημονικά κριτήρια, τα αποτελέσματα έδειξαν κακή προς μέτρια κατάσταση, και παρά το γεγονός ότι ήταν καλύτερη από ότι στα ιδιωτικά και δημόσια (331 νοσοκομειακά και 167 σχολικά) κτίρια στην πόλη. Τα ενδεικτικά ποσοστά που ακολουθούν δείχνουν την προβληματική κατάσταση που ίσχυε το 2003 στο ΑΠΘ. Ο σχεδιασμός χωρίς αντισεισμικό κανονισμό αφορούσε στο 26% των κτιρίων, ενώ η από άποψη συντήρησης κακή γενική κατάσταση στο 25% των κτιρίων. Τα ποσοστά των κτιρίων στα οποία είχαν εντοπισθεί δυσμενή μορφολογικά χαρακτηριστικά, όπως είναι ο κίνδυνος κρούσης με διπλανά σε επαφή κτίρια ήταν 36%, και η μη κανονικότητα οριζόντια και καθ' ύψος στο 20%. Κατά μέσο όρο, σε κάθε κτίριο είχαν εντοπισθεί περισσότερες από μία «μη κανονικότητες», εκ των οποίων οι περισσότερες ήταν μορφολογικές.

- Συμπερασματικά κατά την Α' Φάση, το 2003, το 39% των κτιριακών μονάδων, που αντιστοιχεί στο 50% του εμβαδού των κτιρίων είχε χαμηλή (δυσμενή στη σεισμική συμπεριφορά) βαθμολογία, ενώ το σύνολο του 56% των κτιριακών μονάδων, που αντιστοιχεί στο 73% του εμβαδού των κτιρίων είχε βαθμολογία χαμηλή έως μέτρια. Με βάση αυτά τα δεδομένα το 2003-2004, κατά τη Β' Φάση επιλέχθηκαν 59 κτίρια και από αυτά 30, με βάση κριτήρια σπουδαιότητας και ομοιότητας. Από τα 30 κτίρια βρέθηκαν τα σχέδια για μόλις 18. Από τα 30, τελικά, επιλεγέντα κτίρια βρέθηκε ότι το 1/3 έχριζε με άμεση – πρώτη προτεραιότητα την ένταξή τους στη Γ' Φάση, με την απαίτηση εκπόνησης μελέτης επεμβάσεων σε επισφαλή έναντι σεισμού κτίρια.

Στην παραπάνω δυσοίωνη κατάσταση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι αυτή αφορούσε στο 2003, δηλ. για τα πρώτα 30 χρόνια της μέσης (ανηγμένης στην επιφάνεια) ηλικίας των κτιριακών μονάδων (1972, ως μέσο έτος). Σήμερα, 20 χρόνια μετά, η κατάσταση των κτιρίων είναι ακόμη χειρότερη, καθώς από τότε έχει προστεθεί η εικοσαετής γήρανση τους! Επιπλέον, σημαντική επιβαρυντική παράμετρος για την επαύξηση της τρωτότητας του κτιριακού αποθέματος, είναι ότι διαχρονικά, και τότε (το 2003) και μέχρι και σήμερα, 20 χρόνια μετά, δεν υπήρξε καμιά απολύτως συντήρηση, ενώ για τις απαιτούμενες από το κανονιστικό πλαίσιο επεμβάσεις, για αποφυγή πιθανών καταρρεύσεων, ούτε λόγος! Αντίθετα, η κτιριακή υποδομή υποβάλλεται συνεχώς σε πρόσθετες επιβαρυντικές επιδράσεις από διάβρωση, μετακινήσεις, διαφορικές καθιζήσεις, εξαιτίας και πλημμυρικών φαινομένων. Πλημμυρισμένες θεμελιώσεις και πλημμυρισμένα υόγεια (βλ. Πολυτεχνική, Νέα Φιλοσοφική, κ.ά) ως συνέπεια της λειτουργικής ανεπάρκειας αγωγών όμβριων και αποχετεύσεων και σε συνδυασμό με την επακόλουθη άνοδο της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα, λόγω διακοπής της φυσικής ροής του και περιορισμού του στην περιοχή εξαιτίας της επιφανειακής σήραγγας της λεγόμενης «τρύπας του Κούβελου».

Αλήθεια, οι πρωτανείες μέχρι και τη σημερινή, όλα αυτά τα 20 χρόνια, τι έπραξαν για τον περιορισμό της διακινδύνευσης; Οι διατελέσαντες και νυν περιφερειάρχες και δήμαρχοι τι έκαναν για την αντισεισμική προστασία και θωράκιση στο Α.Π.Θ. και συνολικά για την πόλη και κρίσιμες υποδομές της; Οι μέχρι σήμερα κυβερνήσεις και οι ιθύνοντες υπουργοί με την πολιτική τους «αγνοούν» σε εγκληματικό βαθμό τις πραγματικές ανάγκες για ασφαλή λειτουργία των υποδομών, ενώ αφειδώς χρηματοδοτούν με πολλές δεκάδες εκατομμύρια ΟΠΠ και «βιομηχανικά» διδακτορικά, και το «φαίνεσθαι» του πανεπιστημίου - επιχείρηση.

Ο σεισμός δεν σκοτώνει, οι κατασκευές σκοτώνουν! Ο σεισμός ως «τυχηματικό» γεγονός δεν προβλέπεται, όμως όταν συμβεί οι συνέπειές του μπορούν να προβλεφθούν και να προληφθούν, με σκοπό να περιοριστούν στο ελάχιστο! Η σεισμική διακινδύνευση, όταν όχι μόνο δεν λαμβάνονται μέτρα προστασίας και πολύ περισσότερο όταν συστηματικά «αγνοείται» εξαιτίας της πολιτικής της υποχρηματοδότησης και της ιδιωτικοποίησης, δεν αποτελεί αποτέλεσμα φυσικού φαινομένου, αλλά προδιαγεγραμμένο έγκλημα, όχι μόνο για τις υποδομές αλλά και τη ζωή των εργαζόμενων και των φοιτητών μας, που διαβιούν καθημερινά στο ΑΠΘ.

Διεκδικούμε άμεσα:

- Άμεση επικαιροποίηση της Α' Φάσης των ελέγχων σε όλα τα κτίρια υψηλής σπουδαιότητας.
- Διεύρυνση της Β' Φάσης στο κτιριακό απόθεμα που έχει επιβαρυνθεί την τελευταία 20ετία και λόγω μόνιμων προβλημάτων και της απουσίας συντήρησης του.
- Άμεση εκκίνηση της Γ' Φάσης (μελέτες επεμβάσεων) για τα ήδη από το 2003-2004 διαπιστωμένα επισφαλή κτίρια.
- Ενισχύσεις και επεμβάσεις στα ήδη διαπιστωμένα προβληματικά κτίρια.
- Σχεδιασμό και οργάνωση ολιστικής αντιμετώπισης δευτερογενών επιδράσεων (πυρκαγιές, διαφυγή τοξικών ή επικίνδυνων ρύπων, κλπ) σε ό,τι αφορά στην εργαστηριακή – ερευνητική υποδομή, εξαιτίας του σεισμού.
- Οργάνωση και εκτέλεση μέτρων ετοιμότητας και ασκήσεων για την άμεση αποφυγή των συνεπειών του σεισμού.
- Σχεδιασμό και κατασκευή διόδων άμεσης διαφυγής από εσώτερους («τυφλούς») σε κτίρια χώρους.
- Εγκατάσταση συστημάτων συνέχισης της ηλεκτροδότησης (όπου είναι απαραίτητο, σε περίπτωση διακοπής της από το δίκτυο), και αυτοματοποιημένης (με ειδικούς αισθητήρες) διακοπής παροχής δικτύων αγωγών (πχ φυσικού αερίου κ.ά.).
- Έκτακτη κρατική χρηματοδότηση για τις ανάγκες των παραπάνω αναγκαίων δράσεων.

**Για να μη θρηνήσουμε θύματα και να μην ξαναπούμε ήταν «η κακιά η ώρα»!
Ο λαός σώζει τον λαό!**